

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

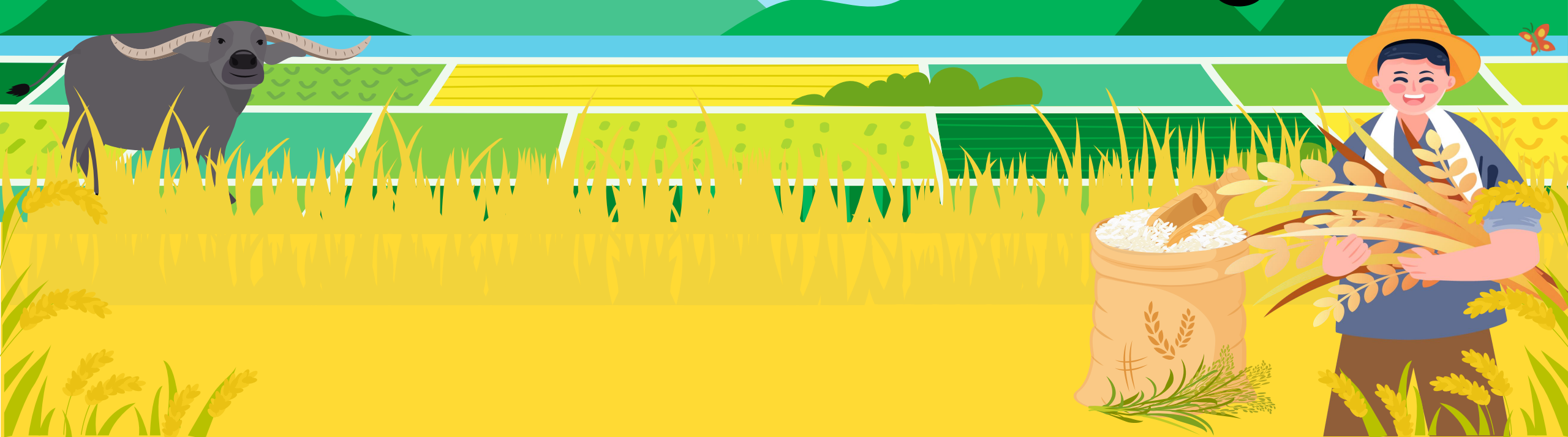
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สร้างสังคมสันติภาพ

เรื่อง ข้าว วัฒนธรรมร่วมรากอุษาคเนย์
และมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาค

ครูผู้สอน ครูศิริสิทธิ์ บุริศรี

ข้าว วัฒนธรรมร่วมรากอุษาคเนย์ และมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาค

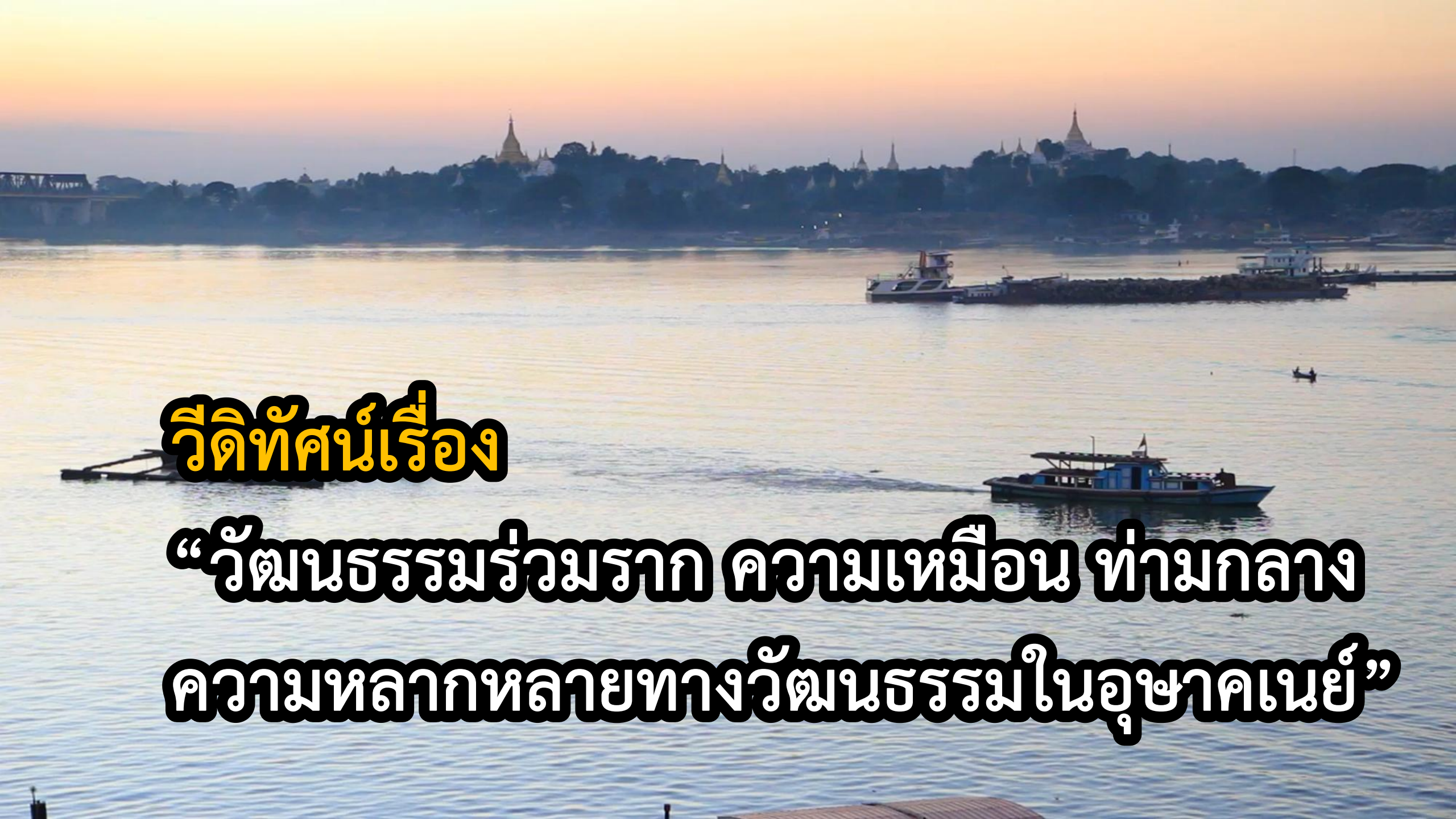

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกบทบาทของข้าวที่มีต่อวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และยกตัวอย่างมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคต่าง ๆ ได้
๒. ศึกษาวัฒนธรรมข้าวในภูมิภาคเอเชีย และเปรียบเทียบมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคต่าง ๆ ได้
๓. เห็นความสำคัญของแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมเกี่ยวกับข้าวไทย และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมได้

A scenic view of a river at sunset. The sky is a mix of orange, yellow, and blue. In the background, a city skyline with several golden spires is visible across the water. In the middle ground, there are several boats on the river, including a large barge and a smaller blue boat. The water is calm with some ripples.

วิถีทัศน์เรื่อง

**“วัฒนธรรมร่วมราก ความเหมือน ท่ามกลาง
ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอุษาคเนย์”**

วัฒนธรรมร่วมราก อุษาคเนย์

วีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ : วัฒนธรรมร่วมราก ความเหมือน ท่ามกลางความหลากหลาย
ทางวัฒนธรรมในอุษาคเนย์ | ประวัติศาสตร์นอกตำรา EP.๔๘

เผยแพร่โดย : ประวัติศาสตร์ นอกตำรา

วันที่เผยแพร่ ๙ ก.พ. ๒๐๒๑

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=JZnDnLrvomE>

คำถามชวนคิด

ข้าวมีบทบาทอย่างไร
ในชีวิตประจำวันของเรา

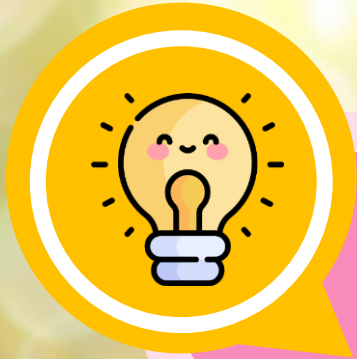
คำถามชวนคิด

ในชีวิตประจำวันของนักเรียน
มีวัฒนธรรมใด ที่นักเรียนรู้จัก

คำถามชวนคิด

ข้าวสำคัญอย่างไร
ในวัฒนธรรมไทย
และประเทศเพื่อนบ้าน

แนวคำตอบ

ข้าว มีบทบาทในประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ซึ่งสะท้อนถึงการให้ความสำคัญต่อข้าวในฐานะที่เป็นทรัพยากรสำคัญทางอาหารและวัฒนธรรม ข้าวจึงไม่เพียงแต่เป็นอาหาร แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติในภูมิภาค

กิจกรรม

“ร้อยเรียงวัฒนธรรมข้าว”

คำอธิบาย

๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน เพื่อปฏิบัติกิจกรรม
“ร้อยเรียงวัฒนธรรมข้าว” โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาจับสลาก
ประเทศที่ตนเองต้องศึกษา

คำอธิบาย

๒. ครูแจกกระดาษบุรุษฟกลุ่มละ ๑ แผ่น โดยให้นักเรียนทำ Mind map เกี่ยวกับ “วัฒนธรรมข้าวในประเทศไทย.....” โดยกำหนดหัวข้อดังนี้

๒.๑ ประเพณี/วัฒนธรรมที่ศึกษา

๒.๒ รายละเอียดของประเพณี/วัฒนธรรม

๒.๓ ปัจจุบันมีความแพร่หลายในประเทศนั้น ๆ หรือไม่

คำอธิบาย

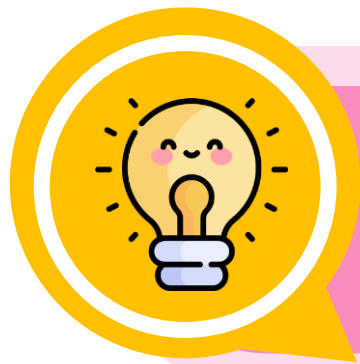
๓. นักเรียนทุกกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน
ของตนเองหน้าชั้นเรียน

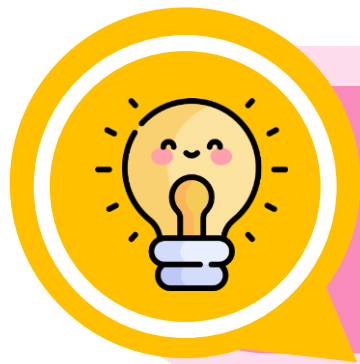
คำถามชวนคิด

ข้าวมีความสำคัญต่อวัฒนธรรม
ในภูมิภาคนี้อย่างไรบ้าง

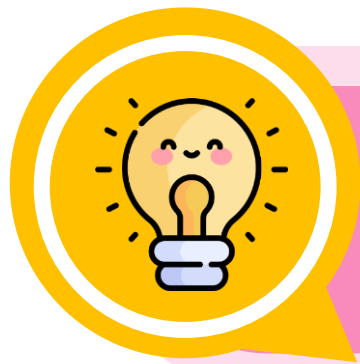
แนวคำตอบ

๑. เป็นอาหารหลัก ข้าวเป็นแหล่งพลังงานหลักที่ช่วยให้ผู้คนในภูมิภาคนี้มีชีวิตอยู่ได้และเป็นส่วนสำคัญของอาหารทุกมื้อ โดยเฉพาะในประเทศที่เกษตรกรรมข้าวเป็นหลัก เช่น ไทย เวียดนาม และลาว

แนวคำตอบ

๒. ความเชื่อและพิธีกรรม : ข้าวมักเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมและความเชื่อทางศาสนา เช่น พิธีแรกนาขวัญในไทย การบวงสรวงเทพธิดาแห่งข้าวในอินโดนีเซีย และพิธีเก็บเกี่ยวในลาว ซึ่งสะท้อนถึงความเคารพในธรรมชาติและการขอพรให้การเกษตรอุดมสมบูรณ์

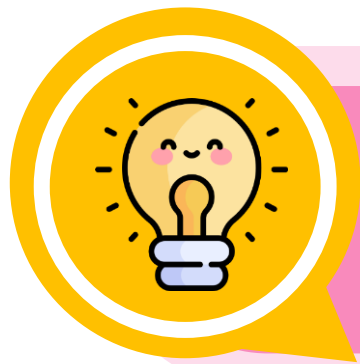
แนวคำตอบ

๓. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม : ข้าวเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้ ทั้งในด้านการส่งออกพันธุ์ข้าว การแบ่งปันเมนูอาหาร และการจัดเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับข้าว

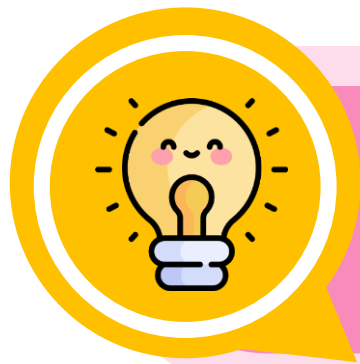
คำถามชวนคิด

นักเรียนมีแนวทางในการอนุรักษ์
วัฒนธรรม เกี่ยวกับข้าวในไทย
อย่างไรบ้าง

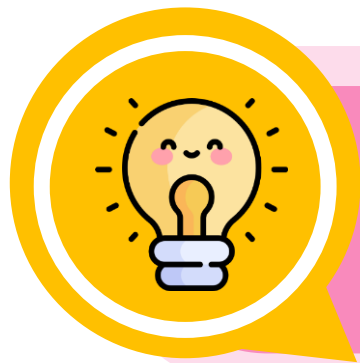
แนวคำตอบ

๑. ส่งเสริมการปลูกข้าวพื้นเมืองและการใช้วิธีการเกษตรแบบดั้งเดิม
๒. จัดกิจกรรมหรือเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมข้าว
เช่น พิธีแรกนาขวัญ
๓. เผยแพร่ความรู้เรื่องวัฒนธรรมข้าวในโรงเรียนและชุมชน

แนวคำตอบ

๔. สนับสนุนการใช้ข้าวไทยในอุตสาหกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน
๕. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับข้าวในพื้นที่ชนบท

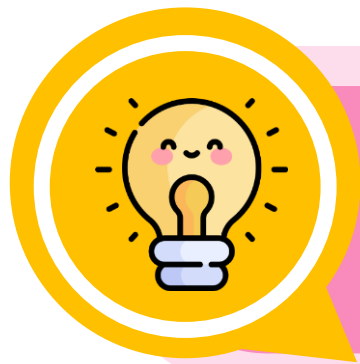
แนวคำตอบ

เป็นตัวแทนของเอกลักษณ์และประวัติศาสตร์ของชาติ
ซึ่งช่วยให้เราเข้าใจและเชื่อมโยงกับรากเหง้าของตนเอง
รวมถึงเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

คำถามชวนคิด

มรดกทางวัฒนธรรม
หมายถึงอะไร

แนวคำตอบ

มรดกทางวัฒนธรรม หมายถึง สถานที่ ที่มีความโดดเด่น
ของมนุษยชาติ ที่ควรค่าแก่การจารึกไว้ในรายการมรดกโลก
เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองให้คงอยู่กับคนรุ่นหลังต่อไป

วัฒนธรรมอะไรเอ่ย

เฉลย หนึ่งตะลุง
ภาคใต้

วัฒนธรรมอะไรเอ่ย

เฉลย ลีเก

ภาคกลาง

วัฒนธรรมอะไรเอ่ย

เฉลย แคน

ภาคอีสาน

กิจกรรม

“มรดกไทยในดวงใจของเรา”

กิจกรรม

“มรดกไทยในดวงใจของเรา”

ด้านที่เปรียบเทียบ	เหนือ	อีสาน	กลาง	ใต้
การแสดง				
เครื่องแต่งกาย				
ดนตรี				
ประเพณี				

กิจกรรม

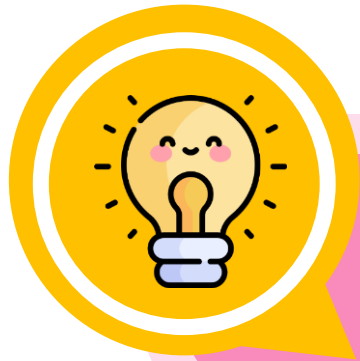
“มรดกไทยในดวงใจของเรา”

ด้านที่เปรียบเทียบ	เหนือ	อีสาน	กลาง	ใต้
การแสดง	ฟ้อนเล็บ	หมอลำ	โขน	โนรา
เครื่องแต่งกาย	ซิ่นตีนจก	ผ้าไหมแพรวา	โจงกระเบน	ผ้าปาเต๊ะ
ดนตรี	ซอ , เป้	แคน , โปงลาง	ระนาด , ซอด้วง	กลองโนรา
ประเพณี	ยี่เป็ง	บุญบั้งไฟ	ตักบาตรดอกไม้ม	ชักพระ

คำถามชวนคิด

มรดกทางวัฒนธรรม
หมายถึงอะไร

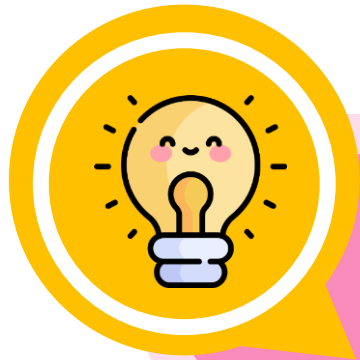
แนวคำตอบ

มรดกทางวัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มีความโดดเด่นของ
มนุษยชาติ ที่ควรค่าแก่การจารึกไว้ในรายการมรดกโลก เพื่อให้
ได้รับความคุ้มครองให้คงอยู่กับคนรุ่นหลังต่อไป

คำถามชวนคิด

มรดกทางวัฒนธรรม
แต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน
อย่างไร

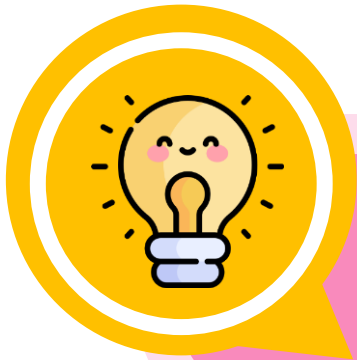
แนวคำตอบ

มรดกทางวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย
มีความแตกต่างกันตามวิถีชีวิต ความเชื่อ และประเพณีที่สะท้อน
เอกลักษณ์ของท้องถิ่น

คำถามชวนคิด

มรดกทางวัฒนธรรม
สำคัญอย่างไรกับตัวเรา

แนวคำตอบ

เพราะมันช่วยให้เรารู้จักและภาคภูมิใจในรากเหง้าของตนเอง
สะท้อนถึงเอกลักษณ์และวิถีชีวิตที่ทำให้เรามีความเข้าใจในตัวตน
และมีความเชื่อมโยงกับชุมชนและสังคมรอบตัว

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ติดตามการใช้กฎระเบียบ
ที่ออกร่วมกัน

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ดินสอ, สีไม้, ปากกาเคมี หรือปากกามาร์กเกอร์
๒. กระดาษรูป

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่
www.dltv.ac.th)

แก้ ตท1 ENG EP35